

E-LEARNING GSU ԴԱՍՎԿԱՐԳԻ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻՈՆ ԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ

Վ. Կ. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ԳՊԴ իմֆորմատիկայի և հաշվողական տեխնիկայի ամբիոնի դասախոս

Մ. Ա. ՀՈՎՐԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԳՊԴ ՄԻԴՏ 1-ին կուրսի մագիստրանտ

Գավառի պետական համալսարանում ներդրված E-learning GSU էլեկտրոնային ուսուցման համակարգը (www.elearning.gsu.am) նախատեսված է էլեկտրոնային ուսուցման գործընթացի կազմակերպման համար: E-learning GSU համակարգի իմֆորմացիոն ապահովումը իմֆորմացիայի դասակարգման և կողավորման միացյալ համակարգի, փաստաթղթերի միօրինակացված համակարգի իմֆորմացիոն հոսքերի սխեմաների, ինչպես նաև տվյալների բազաների կառուցման մեթոդոլոգիայի ամբողջությունն է:

E-learning GSU համակարգում իմֆորմացիոն ապահովման իրականացման գործընթացը բաղկացած է երկու հիմնական փուլերից՝

1. «Աղմինիստրատոր» օգտատերի (աղմինիստրատոր) կողմից առարկաների ուսուցման, դասախոսների և ուսանողների տիրույթների ստեղծում և կարգաբերումների իրականացում,

2. «Դասախոս» օգտատերի (դասախոսի) կողմից առարկաների ուսուցման տիրույթների բովանդակության համալրում:

Աղմինիստրատորի կողմից իմֆորմացիոն ապահովման գործընթացը կատարվում է հետևյալ փուլերով.

1. Աղմինիստրատորն ամբիոնի կողմից էլեկտրոնային տարբերակով (Excel ձևաչափ) ստանում է տվյալ ամբիոնի դասախոսների ցուցակը: Դասախոսների ցուցակը պարունակում է հետևյալ տվյալները.

ա. Ամբիոն,

բ. Դասախոսի ազգանուն, անուն, հայրանուն,

գ. Դասախոսի էլեկտրոնային փոստի հասցե:

2. Աղմինիստրատորի կողմից համակարգի միջավայրում ստեղծվում է դասախոսների անվանական հաշիվ տիրույթները՝ ըստ ամբիոնների: Այս տվյալների մուտքագրման համար կիրառվում է նկ.1-ում բերված պատուհանը: Այս փուլում ձևավորվում են ցուցակներ, որտեղ պահպանվում են տվյալ դասախոսի անվանական հաշիվ-տիրույթի վերաբերյալ տվյալները: Ցուցակն իր մեջ պարունակում է հետևյալ դաշտերը՝

ա. Ամբիոն,

- բ. Դասախոսի ազգանուն, անուն, հայրանուն,
- գ. Դասախոսի էլեկտրոնային փոստի հասցե,
- դ. Դամակարգի մուտքաբառ,
- ե. Դամակարգի գաղտնաբառ:

Վերը նկարագրված ցուցակը՝ ըստ տվյալ ամբիոնի դասախոսների ցանկի ուղարկվում է համապատասխան ամբիոն, իսկ դասախոսի էլեկտրոնային փոստի հասցեով ուղարկվում է նամակ, որտեղ առկա է

1. Դամակարգ մուտք գործելու, ուղեցույցերի հղումները,
2. Ցուցակում տվյալ դասախոսին համապատասխանող գրանցումը՝ համակարգ մուտք գործելու համար անհրաժեշտ տվյալները:

Ըստքառական աշխատանքի	
Առաջնային աշխատանք*	<input type="text"/> Դաշտադիր
Ըստքառական աշխատանքի մեջընդունակությունը	<input type="text"/> Manual accounts
Suspended account	☐
The password must have at least 8 characters, at least 1 digit(s), at least 1 lower case letter alphanumeric character(s)	
Նոր գաղտնաբառ*	<input type="text"/>
☐ Ապահովագրիկ	
Գաղտնաբառի պարունակության փոփոխություն	☐
Անուն*	<input type="text"/>
Ազգանուն*	<input type="text"/> Դաշտադիր
Էլ.-փոստ*	<input type="text"/> Դաշտադիր
Էլ.-փոստի ցուցադրում	<input type="text"/> Մասնակիությամբ մասնակիցներին ցուցադրել խմ էլ.-փոստը
☐ Էլ.-փոստի ձևաչափ	
Տեղեկատվություն (digest) ձևը	<input type="text"/> Սահմանադրություն տեղեկատվություն (մեկ էլ.-փոստ ֆորմատում ուղարկություն համար)
☐ Ավագանություն բաժանման համար	
☐ Այս ինձ բաժանմունքում գործում են են հարդրացնություն և ուղարկություն տեղեկատվություն	
☐ Հետևել ֆորմաներին	
☐ Ոչ, չենք ընթերցված հարդրացնություններին	
Տեքստը խմբագրելու	
<input type="text"/> Օգնագործել HTML խմբարկի (մասն որոշ գնահատիչներում)	
Քայլարկ/Երշաբար*	<input type="text"/>
Ըստքառի էրկիրը*	<input type="text"/> Ըստքառի էրկիրը
Ժամանակի գործի	<input type="text"/> Անդամական ժամանակը
<input type="text"/> Նախընտրելի էզում	
<input type="text"/> Հայերեն (hy)	

Նկ.1 Աղմինիստրատորի տիրույթի «Դասախոս» և «Ուսանող» օգտատերերի ստեղծման պատուհանը

3. Դաշտորդ փուլում, ըստ դեկանատի կողմից հաստատված խմբերի վերաբերյալ տվյալների ցուցակի, աղմինիստրատորի կողմից կատարվում է տվյալ խմբի համար անվանական «Ուսանող» օգտատերի տիրույթի ստեղ-

ծում: Տիրույթի օգտագործման վերաբերյալ անհրաժեշտ տվյալները ցուցակի տեսքով ուղարկվում է դեկանատ: Այս ցուցակն ունի տվյալների հետևյալ դաշտերը՝

- ա. Ֆակուլտետ,
- բ. Խումբ (մասնագիտություն, կուրս),
- գ. Դամակարգի մուտքաբառ,
- դ. Դամակարգի գաղտնաբառ:

4. Դեկանատի կողմից առանձին ֆայլերի տեսքով տրամադրվում են նաև տվյալ խմբի ուսումնական պլանը և ուսանողների ցուցակը: Այս ֆայլերը՝ որպես էլեկտրոնային ռեսուրսներ, աղմինսիտրատորի կողմից .pdf տարրերակով տեղադրվում են տվյալ խմբի «Ուսումնական գործընթաց» բաժնի ներքո:

5. Հաջորդ փուլում իրականացվում է առարկաների ուսուցման տիրույթների ստեղծման գործընթացը: Աղմինսիտրատորը, դեկանատից ստանալով հաստատված ուսումնական պլանները, յուրաքանչյուր ամբիոնի մակարդակով ստեղծում է համապատասխան առարկաների տիրույթներ: Առարկայի վիտուալ-տիրույթն իր մեջ ներառում է 12 բաղադրիչներ.

- ա. Դասընթացի ընդհանուր նկարագիրը,
- բ. Դասախոսություններ,
- գ. Առաջարկվող մասնագիտական գրականություն,
- դ. Էլեկտրոնային գրքեր,
- ե. Օգտակար համացանցային կայքեր,
- զ. Օգտակար տեսանյութեր,
- է. Գործնական աշխատանքներ,
- ը. Անհատական և կուրսային աշխատանքների թեմաներ,
- թ. Հարցաշարեր,
- ժ. Տեսաձայնագրված դասախոսություններ,
- ի. Հայտարարություններ,
- լ. Այլ էլեկտրոնային նյութեր:

Այս 12 բաղադրիչներում տեղադրված է ծևանմուշային տեքստային ինֆորմացիա (օրինակ՝ դասընթացի ընդհանուր նկարագիրը) և մշակված ծևանմուշային ֆայլեր (օրինակ՝ 1 վերնագրային էջից բաղկացած pdf ծևաչափով հարցաշար կամ դասախոսություն և այլն), որոնք հետագայում խմբագրվում են դասախոսի կողմից:

6. Ըստ դեկանատի կողմից հաստատված և աղմինսիտրատորին տրամադրված ուսումնական բեռնվածքի՝ աղմինսիտրատորը կատարում է արդեն համակարգում առկա առարկաների տիրույթների հասանելիության իրավունքների բաշխումը երկու օգտվողի դերերի համար՝

- «Առարկա-Դասախոս» հասանելիության սահմանում,
- «Առարկա-Խումբ» հասանելիության սահմանում :

Տվյալների բազաներ, SQL լեզու (ԻՀՏ-4): 4

The screenshot shows a software window titled "Enrol users". At the top, there is a dropdown menu labeled "Enrolment option" with "None" selected. Below this, a list of 8 users is displayed, each with a small profile picture, a name, an email address, and an "Enrol" button. The users are listed as follows:

User ID	Name	Email	Action
1	Բնֆունատիկան և հաշվողական տէխնիկա 1-ը (Բակալավրիան) ԻՀՏ-1 gsuinform1@gsu.am	Enrol	
2	Բնֆունատիկան և հաշվողական տէխնիկա 3-ը (Բակալավրիան) ԻՀՏ-3 gsuinform3@gsu.am	Enrol	
3	Բնֆունատիկան և հաշվողական տէխնիկա 2-ը (Բակալավրիան) ԻՀՏ-2 gsuinform2@gsu.am	Enrol	
4	Բնֆունատիկան և հաշվողական տէխնիկա 2-ը (Հեռական) ԻՀՏ-2 inform2@gsu.am	Enrol	
5	Բնֆունատիկան և հաշվողական տէխնիկա 2-ը (Մագան) ԻՀՏ-2Մ informgsu2m@gsu.am	Enrol	
6	ԻնքորՄԱՏԲԿԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎՈՂԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ 1-ին infrom1@gsu.am	Enrol	
7	ԻնքորՄԱՏԲԿԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎՈՂԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ 1-ին (հեռական) ԻՀՏ-1 infrom1@gsu.am	Enrol	

At the bottom of the window, there is a search bar with the placeholder "Բնֆորմա" and a "Search" button.

Նկ 2. Առարկայի հասանելիության սահմանման պատուհանը

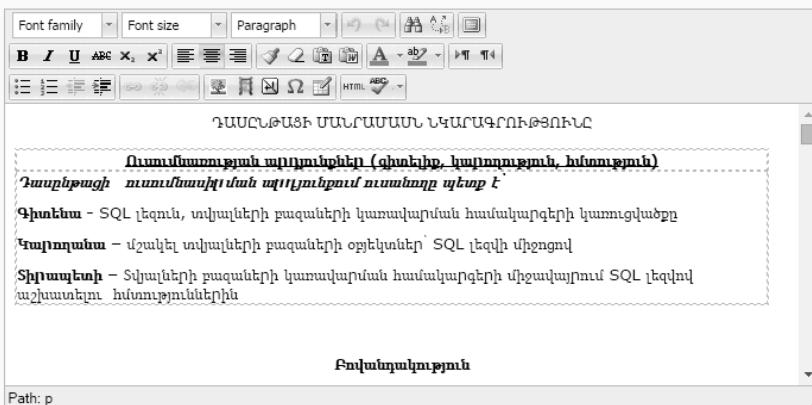
Նշված փուլերով աղմինիստրատորի կողմից համակարգի ինֆորմացիոն ապահովման իրականացման գործընթացը կրում է պարբերական բնույթ:

Աղմինիստրատորի կողմից իրականացված ինֆորմացիոն ապահովման գործընթացի իրականացումից հետո դասախոսն ունենալով մուտքային տվյալներ, կարողանում է մուտք գործել համակարգ և կատարել իրեն կցագրված առարկաների փաթեթների նշակման գործընթացը: Առարկաների տիրույթների խմբագրման գործընթացն իրենից ներկայացնում է յուրաքանչյուր առարկայի մակարդակով 12 բաղադրիչներում տեսքտային ինֆորմացիայի խմբագրում և էլեկտրոնային ռեսուրսների տեղադրում (դասախոսությունների, էլեկտրոնային գրքերի և այլ ուսումնական նյութերի վերթեանում):

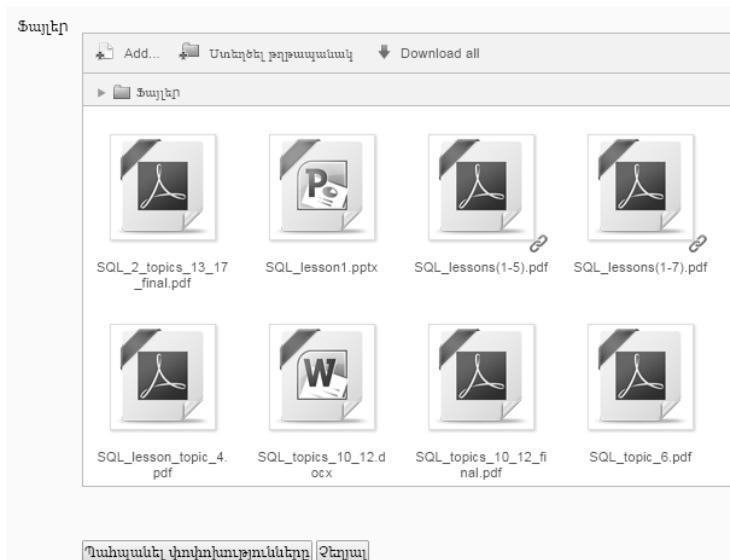
12 բաղադրիչները, ըստ բովանդակության խմբագրման ձևի, բաժանվում են 2 խմբի՝

- Բաղադրիչներ, որտեղ խմբագրվում է տեքստային ինֆորմացիան (օրինակ՝ «Օգտակար համացանցային կայքեր»),

- Բաղադրիչներ, որտեղ խմբագրվում և տեղադրվում են էլեկտրոնային ռեսուրսներ (օրինակ՝ «Դասախոսություններ», «Էլեկտրոնային գրքեր»):

Նկ.3 Առարկայի տիրույթի տեքստային ինֆորմացիայի խմբագրման պատուհանը

Նկ.4 Առարկայի տիրույթի ֆայլերի խմբագրման և տեղադրման պատուհանը

Դամակարգի ինֆորմացիոն ապահովման մի շարք փաստաթղթեր հասանելի են համակարգի պաշտոնական կայք-էջում, որտեղ տեղադրված է նաև համակարգի տեխնիկական նկարագրությունը, դասախոսի

(<https://www.youtube.com/watch?v=J4HvSvXVSZM>) և (<https://www.youtube.com/watch?v=gb-tcuZvvd8>)օգտվողի տեսառողեցույցները:

Առանձքային բառեր - E-learning GSU, իմֆորմացիոն ապահովում, էլեկտրոնային ուսուցում, ուսուցման համակարգ

Գրականություն

1. www.elearning.gsu.amԳՊՀ էլեկտրոնային ուսուցման կայք
2. <https://moodle.org/> - Moodle community website
3. **Վիննիկ Վ. Կ.**, Модель организации самостоятельной работы студентов с применением учебной платформы Moodle // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 3

ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СИСТЕМЫ ELEARNING-GSU

В. К. АВЕТИСЯН

Преподаватель кафедры ИВТ ГГУ

М. А. ОГАННИСЯН

Магистрант 1-ого курса кафедры ИВТ ГГУ

Работа посвящена описанию организации информационного обеспечения системы электронного обучения ELEARNING-GSU, разработанной и внедренной в Гаварском государственном университете.

INFORMATION SUPPORT OF THE SYSTEM ELEARNING-GSU

V. K. AVETISYAN

Lecturer of GSU Chair of Informatics and Computer Engineering

M. A. HOVANNISYAN

First-year Student of GSU Department of Informatics and

Computer Engineering, Master's Degree

The work is devoted to the description of the organization of information support of the electronic learning system ELEARNING-GSU, developed and implemented in Gavar State University.